

SZTE hírek > Hírchívum > 2016. Május

435 éve alakult meg a Szegedi Tudományegyetem elődje

2016. május 13.

2016-ban több jeles napon is emlékezünk arra, kiknek az erőfeszítései eredményeként és hogyan lett egyetemi város Szeged. Az egyetemalapító Báthory István szegedi mellszobránál 2016. május 12-én koszorút helyezett el az SZTE vezetése, és az egyetemtörténészek csoportja.

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

Egyetemalapítóként kapott mellszobrot a szegedi Nemzeti Emlécsarnokban *Báthory István*. A lengyel király, erdélyi fejedelem, Litvánia nagyhercege **1581. május 12-én** adta ki azt az alapító oklevelet, amely lehetővé tette, hogy Kolozsvárott jezsuita akadémia kezdje meg működését. **A szegedi universitas eszmetörténeti és intézményi gyökere 1581. május 12.**

A **435 évvel ezelőtti** jeles napra emlékezve **2016. május 12-én a Szegedi Tudományegyetem polgárai nevében *Martinek Tamás* közkapcsolati rektorhelyettes, illetve *Marjanucz László*, az egyetem 1872-1921 közötti történetét feldolgozó második kötet főszerkesztője tisztelettel, helyezte el az emlékezés koszorúját az egyetemalapító Báthory István mellszobránál, a Dóm téri árkádok alatt. Az egyetemtörténeti fordulópontokról *Vajda Tamás*, az SZTE Egyetemi Levéltár igazgatója, az Egyetemtörténeti Bizottság titkára beszélt.**

Tudomány és oktatás

– A *Báthory István* által kiadott alapítólevél több mondata is kitér arra, hogy a frissen felállítandó jezsuita akadémia **tudományos fokozatokat ítélhessen oda**. Ezek az Európa-szerte elismert fokozatokkal egyenértékűek voltak. Az oklevél arról is rendelkezett, hogy **az oktatáshoz szükséges infrastruktúra is rendelkezésre álljon**. A fejedelem öt Kolozs megyei falut adományozott az újonnan felállított

jezsuita akadémiának, amelynek Kolozsvár belvárosában három jelentős és nagyméretű ingatlant engedett át – emlékeztetett *Vajda Tamás*.

– Működésének elején, rövid idő alatt **ötszáz kódexből álló könyvtárat gyűjtött össze** a kolozsvári akadémia. **Tanári kara nagyjából harminc, tudományos fokozattal rendelkező oktatóból állt** – fogalmazott a számok nyelvén *Vajda Tamás*, mikor azt az állítást igazolta, hogy alapítása után a kolozsvári akadémia miért tekinthető a 16. századi Kárpát-medence legjelentősebb oktatási intézményének.

Május 12., a Janus-arcú nap

– **Híres diákként** az első korszakból **Pázmány Péter** említhető. Élettörténetének jelentős fordulata kötődik az intézményhez, hiszen a protestáns diákként belépő Pázmány Kolozsvárról katolizált, majd futotta be azt a karriert, amelynek fontos mozzanata kötődik május 12. napjához. Ugyanis **1635-ben a nagyszombati egyetemet is május 12-én alapították meg** – rögzítette a történész, aki feltételezi: Pázmány hét kolozsvári diákévében, valószínűleg, megünnepezték az egyetemalapítás dátumát. – Az ünnepek még élénken élhetnek 1635-ben az esztergomi érsekké lett Pázmány emlékezetében. Így amikor egyetemalapításra szánta rá magát, akkor május 12. napját választotta.

– De a kolozsvári egyetem történetében **sorscsapás is kötődik május 12-höz, ugyanis 1919-ben e napon rohanta le az intézményt a román hadsereg** – húzta alá a történész. – Ezért aztán a szegedi egyetemen a múlt század húszas-harmincas éveiben az oktatók és hallgatók számára Janus-arcú ünnep volt május 12. Egyrészt az alapítás fölött érzett öröm és hála, továbbá a Báthory iránt érzett tisztelet, másrészt az 1919. május 12. fölötti szomorúság – fogalmazott *Vajda Tamás*.

Koszorúzás, jubileumok sora

Az egyetemalapító Báthory István mellszobra 1931-ben került a szegedi Nemzeti Emlécsarnokba – idézte fel a történész. Wilnóban (Vilniusban) 1929-ben ünnepeltek egyetemalapítási évfordulót, amelyen Szegedről *Iványi Béla* történész vett részt. Ő hozta a Tisza-partra az 1581-es egyetemalapítás eszméjét, kezdeményezésére gyűjtötték össze a forrásokat a Báthory-szobor fölállításához.

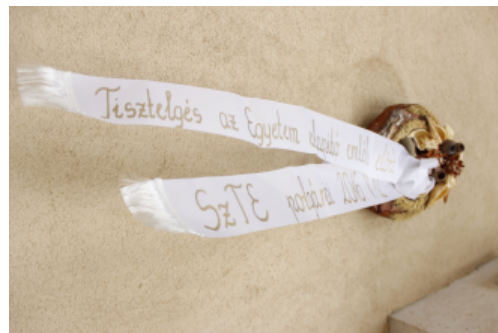
– Szorgosan dolgozik az SZTE Egyetemtörténeli Bizottsága. **A történelmi források feltárásán öt éve intenzíven dolgozunk, aminek eredményeként elkezdődött az egyetem történetét feldolgozó könyv-sorozat második kötetének az írása is** – árulta el *Vajda Tamás*. – Ha jól végezzük a munkánkat, akkor az 1581. május 12-én elvetett magból újabb eredmények születnek.

A 435 évvel ezelőtti jeles napra emlékező 2016. május 12-i koszorúzási ünnepséggel egyetemtörténeli jubileumok sorozata vette kezdetét.

A Kolozsvárról 1919-ben száműzött egyetem 1921-ben – 95 éve – talált otthonra Szegeden, ahol 1926-ban – 90 éve – kezdődtek meg a Tisza-parti egyetemi építkezések.

60 éve lesz 2016. október 16-án, hogy a szegedi egyetemisták megalakították párttól független és politikamentes szervezetüket, a MEFESZT. Az alapító nagygyűlésen pontokba szedett követeléseiket az egyetemisták más felsőoktatási intézményekben is terjesztették. Így **a Szegeden kipattant szikrából támadt 1956 őszén a forradalom tisztító tüze**, ami végigsöpört az országon....

De arra is emlékezni kell 2016 őszén, hogy **30 éve** hunyt el az SZTE Nobel-díjas rektora, *Szent-Györgyi Albert*.

SZTEinfo – Újszászi Ilona
Fotó: Bobkó Anna

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

Kövess minket!